van meet af het kwaad te stuiten. En geen kostelijker middel is er dan het Woord Gods. Zonder namen te noemen of bepaalde feiten te vermelden kan hij naar aanleiding van het gelezene al die kwade hebbelijkheden aanwijzen, voor de gevolgen waarschuwen, de schrikkelijkheid der zonde in het licht van Gods Woord stellen. Zulk een vermaning zal diepen indruk maken. Vooreerst omdat het kinderhart, gevoelig voor uitwendige plechtigheid, de ure der huisgodsdienstoefening als heilig beschouwt. Het gebed en gezang, het tegenwoordig zijn van alle leden des gezins, de toon, waarop vader spreekt, dat alles verhoogt den ernst van het woord. Maar bovenal het kind wordt dan niet geplaatst voor het gezag van vader of moeder. Het is niet de mensch, zelf met allerlei zwakheid behept, die het kwade in het kind aanwijst. Het is niet omdat vader het kibbelen of snoepen of liegen afkeurt, of moeder er verdriet van heeft, dat die zonde moet gelaten worden. Het kind komt nu rechtstreeks voor het hoogste gezag, voor God zelf te staan, en wat vader zegt, grijpt in de conscientie, niet omdat vader het zegt, maar omdat *God* het aldus zegt in Zijn Woord.

Ja wij zouden verder willen gaan dan deze algemeene vermaning naar aanleiding van het gelezene en gelooven, dat bij de huiselijke godsdienstoefening wel degelijk behoort wat men in overdrachtelijken zin het „gebruik der sleutelen" zou kunnen noemen.

Er zijn kleinere zonden, die op 't oogenblik gestraft en verzoend worden. Er zijn zonden in het verborgen geschied waar vader of moeder het kind over bestraffen zonder vier oogen". Maar het komt ook voor helaas, dat er door het kind in het openbaar een ergerlijke zonde is gepleegd. Dat bij die zonde zich voegt rebellie en opstand tegen ouderlijk gezag. En dan om die hardnekkigheid te breken, uitsluiting uit den huiselijken kring voor een tijd lang of lichamelijke tuchtoefening noodig is.

Zal daarna verzoening volgen, dan behoort het kind schuld te belijden, niet voor vader en moeder alleen, maar voor den kring van het gezin, waarin de zonde openlijk geschied is. En daarvoor leent zich de godsdienstoefening bij uitnemendheid. Als dan, na het lezen van Gods Woord vader den kleinen zondaar bij zich roept, hem zijn zonde laat erkennen en dan allen nederknielen om aan God vergiffenis voor die zonde te vragen en zoo het kind weer in genade wordt aangenomen, zou dan zulk een oogenblik voor het kind niet rijk aan zegen zijn?

Wij kunnen ook hier de lijnen slechts uitstippelen. De practijk is te rijk om ieder geval afzonderlijk te behandelen. Maar ook deze enkele voorbeelden zullen toch voldoende wezen om te doen gevoelen, hoe ook het koninklijk ambt van den vader juist in de huisgodsdienstoefening het schoonst tot zijn recht kan komen.

Officieele Berichten.

(Met verkorting uit het Kerkblad van 23 Sept. '98.)

Kort Verslag der Vergadering van de Classis Haarlem, gehouden 13 September 1898.

In de middagzitting komt aan de orde eene aanvrage van Ds. J. Goris, gesteund door den kerkeraad te Wormerveer, om emeritaatsverklaring wegens zwakke gezondheid van Z.Ew.

Na ernstige, deelnemende bespreking wordt eene commissie benoemd, die in loco nader onderzoek zal instellen, om een volgende vergadering te dienen van advies.

Een voorstel van den kerkeraad te Haarlem A om zonder op gedane zaken terug te willen komen, als regel aan te nemen, dat zonder overlegging van een geneeskundig attest aan jonge predikanten geen emeritaat wordt verleend, wordt met 15 tegen 14 stemmen verworpen.

Een protest van den raad der kerk te Haarlemmermeer O/z.. tot strekking hebbend revisie van de emeritaatsverklaring van Ds. D. op eene vorige vergadering, wordt insgelijks verworpen.

Aan broeder Brederveld, wien door de Prov. Synode van N.-Holland, gehouden 22 Juni, vergund is te mogen staan naar de bediening des Woords, volgens Art. 8 D. K., wordt toezegging gedaan, dat hij D. V. op de e.k. vergadering gelegenheid zal hebben examen te doen. Deputaten ad examina nemen op zich deze zaak te regelen.

Wordt besloten, dat in deze Classis een kas zal zijn voor emeriti predikanten, pred. -weduwen en -weezen; Ds. Breukelaar wordt benoemd tot penningmeester; in alle kerken zal tweemaal per jaar voor deze kas worden gecollecteerd; het eventueel ontbrekende zal door omslag worden verkregen.

KAMPEN. De Raad der Ger. kerk alhier verzoekt *beleefd*, maar *dringend*, om spoedige toezending van doopattesten van jongelieden, die het Ger. Gymnasium, het Instructiebataillon of andere inrichting van onderwijs alhier bezoeken. Dit is zeer noodig voor behoorlijk toezicht op catechisatie, kerkgang etc.

J. A. G. DE WAAL, *Scriba.*

Voor Kinderen.

DE GROOTMOEDIGE VORST.

XXII.

Het jaar 1530 was aangebroken. In den herfst van dat jaar vinden we bij Marburg in Hessen, op een adelijke burgt, een aantal heeren bijeen. Een hunner is een jong man, van een fier en krachtig voorkomen. Hij zit in een fraaien leunstoel; twee lijfwachten staan achter hem. De andere heeren staan, of hebben zetels aan een tafel ingenomen. De eerbied, dien allen den jongen man bewijzen, duidt op een hoogen rang. 't Was dan ook geen ander dan Philip, de landgraaf van Hessen, dien we daar zien, de vorst die zich in een regeering van 55 jaar den schoonen naam van den Grootmoedige verwerven zal. Hij behoort tot de niet vele edelen, die het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid boven alles zoeken, en ook hij heeft ervaren dat wie zulks doen, hoog of laag, de vijandschap der wereld ondervinden, maar tevens het kostelijke van op den Heere God te bouwen.

De heeren die zich bij hem bevinden zijn afgevaardigden der vrije Zurichsche steden Bern en Zurich en der vrije rijksstad Straatsburg. Zij zijn gekomen om met den Hessischen vorst een verbond te sluiten, en daar waren goede redenen voor.

In Duitschland zag het er toen treurig uit, gelijk meer 't geval is, althans naar het uitwendige, wanneer licht en duisternis strijden om den voorrang. De Hervorming begon zich overal baan te breken, doch tegelijk begon de felle tegenstand dien het pausdom bood. De leer der schuldverzoening uit genade, om niet, was der Roomsche kerk een doorn in 't vleesch, en zoo kon 't niet anders of er moest strijd ontstaan. De Heere Jezus zelf heeft gezegd: Ik ben niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard.

Nu had de jonge landgraaf Philip zich reeds op zijn 20e jaar beslist verklaard voor de Hervorming, die hij ook trouw is gebleven zijn leven lang, spijt allen tegenstand en gevaar. Zoo had hij dan ook met veel kracht er voor geijverd, dat de gezuiverde leer in zijn staten werd gepredikt, en het Woord Gods alom werd gebracht. 't Gevolg daarvan was, dat de Roomsche kerk in Hessen geheel haar macht verloor, maar ook, dat de jonge landgraaf vijanden kreeg, die hem later hun haat zouden doen gevoelen. Voorloopig echter had men in Duitschland iets anders te doen, vooral toen de Boerenkrijg uitbrak waarvan ik u sprak. Ook landgraaf Philip nam daaraan deel, door tegen de opstandige boeren van Thuringen op te trekken. Evenals zijn vriend Dr. Luther keurde hij het opzet der boeren beslist af.

Om zich te sterken tegen de vijanden die hem en de waarheid bedreigden, sloot onze landgraaf een verbond met den keurvorst van Saksen, het land waar Luther woonde en werkte. Doch Philip begreep zeer goed, dat alle vorsten ter wereld en alle legers ten slotte onmachtig zijn de gemeente des Heeren staande te houden, en de Heere God haar niet leidt door veldheeren, maar door herders en leeraars. Om die te vormen stichtte hij te Marburg een Evangelische hoogeschool, wat zeker zeer juist gezien was.

Doch er was nog een andere vijand dan die te Rome, welke de kerken der Hervorming bedreigde, namelijk onderlinge twist. In West-Duitschland waren velen de Gereformeerde leer toegedaan, zooals dan ook van daar de Heidelbergsche Cathechismus is gekomen, die nog in ons land algemeen wordt gebruikt. In Midden-Duitschland en verder echter, hielden de Hervormden zich meer aan Luthers leer, die op ettelijke punten met de Gereformeerde verschilde. Nu zou het goed geweest zijn, zoo men, gelijk b. v. Calvijn Luther deed, elkaar als broeders was blijven beschouwen, ondanks zekere verschillen. Doch 't liep gansch anders: de twisten werden heviger en eindelijk meende de landgraaf er zich mee te moeten inlaten. Hij had een jaar vóór den tijd straks genoemd een aantal Lutherse godgeleerden en een aantal Gereformeerde uitgenoodigd tot een samenkomst te Marburg, ten einde de onderlinge geschillen te verschillen te bespreken. Doch 't liep op niets uit, wijl geen der partijen kon of wou toegeven. Dit nu was in zeker opzicht begrijpelijk, maar heel verkeerd was dat men voortaan zoo fel en heftig tegenover elkaar stond. Veel zou ik u daarvan kunnen vertellen, doch dit eene is genoeg. Te Wittenberg liet iemand op den gevel van zijn huis beitelen: „'s Heeren Woord en Luthers schrift, zijn voor den paus en Calvijn vergift."

Was het den landgraaf niet gelukt vrede te stichten tusschen hen, die wel beschouwd zonen van 't zelfde huis waren, nog veel minder kwam het tot een schikking tusschen de pausgezinden en de Protestanten, zooals ze weldra genoemd werden. Wel beproefde men op de Rijksdag te Spiers en toen op dien te Augsburg een geschikten weg te vinden, die voortaan ware in te slaan, doch vergeefs. De haat tegen de Hervorming en de prediking der rechtvaardiging door het geloof was te groot. Doch landgraaf Philip week geen voet achteruit en verklaarde rondweg: „Ik wil liever land en volk verliezen dan afstand doen van 't woord Gods."

Reeds toen kon men voorzien, dat eerlang het zwaard zou worden getrokken, hoe sterk Luther daar ook tegen was. Rome, de keizer, de Roomsche vorsten alles haatte de Hervorming, en zou dit doen blijken.

AAN VRAGERS.

Onze lezer F. van W. te H. doet een aantal vragen tegelijk. Beantwoorden we hier de eerste die luidt:

Op welken grond waren de Stadhouder Willem IV en zijne nakomelingen Prinsen van Oranje, daar toch met Willem III het geslacht van Willem van Oranje uitgestorven was?

Wel zijn deze uit het geslacht van Jan van Nassau, maar die was toch geen Oranje. En waarom is dan met Koning Willem III het Oranjehuis in de mannelijke lijn wèl uitgestorven?

Het prinsdom Oranje lag, zooals men weet, in Frankrijk, en werd geërfd door Prins Willem I, die er werd opgevolgd door zijn nazaten tot en met Willem III, die in 1702 stierf. Deze laatste echter heeft er nooit geregeerd, wijl Frankrijk 't prinsdom bezet had. Na Willems dood werd het bij Frankrijk gevoegd.

't Nageslacht van graaf Jan, broeder van Willem I, maakte toen aanspraak op het prinsdom, krachtens erfrecht; 't zelfde deed de Koning van Pruisen. 't Geschil tusschen Pruisen en de Friesche stadhouders duurde voort tot ongeveer 't midden der vorige eeuw. 't Slot was, dat de prinsen uit het Friesche stamhuis (Nassau-Dietz) den titel aannam van prinsen van Oranje-Nassau. Die titel kwam hun bij erfenis toe, en ook waren zij van moederszijde afstammelingen der prinsen van Oranje, gelijk de Koningen van Pruisen. Dit zij in 't kort genoeg. We gaven trouwens pas een stukske, dat tot nader opheldering kan dienen.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Oudshoorn, A. T. van Dijken, te Aalten. — Sneek **B**, D. Bakker, te Broek op Langendijk. — Wijkel-Balk, J. J. Bajema, te Randwijk c. a. — Rotterdam **A**, C. Oranje, te Berkel. — Vianen, Montfoort en Linschoten, Steph. Vos Wz., cand. a/d V. U. te Amsterdam. — Zalk en Veecaten, C. Lindeboom, te Sprang.

AANGENOMEN: Baarland, G. Hekkert, te Appelscha. — Spijk, H. Bulder, te Ten Post c. a. — Haastrecht, J. F. Jonkers, cand. a/d V. U. — Oostkapelle (Walch.), M. F. Visser, cand. te Rijsoord. — Onstwedder-Mussel, A. Geuchies, te Munnekezijl (Gr.)

BEDANKT: Zaamslag **A**, J. Meijer Jr., te Langeslag (Ov.) — Buitenpost, S. Bosma, te Wommels. — Oud-Vosmeer, H. Kuijk, te Putten (Geld.) — Arnemuiden, A. van der Linden, te Schoondijke. — Zuidland, J. F. Jonkers, cand. a/d V. U. — Sneek **A**, N. IJ. van Goor, te Hazerswoude c. a.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Ingen, J. R. van Kooij, te IJzendoorn. — Scherpenzeel, H. de Haan, te Langezwaag. — Beets, L. Ingelse, te Langeweer. — Zwaag, J. L. de Mol Moncourt, te Drogenham. — Oud-Vosmeer, H. Snel, te Gameren. — Voorburg, E. W. J. Posthumus Meijjes Jz., te Heinenoord. — Tzum, Joh. Oosterhuis, te Suawoude. — IJselmonde, W. J. M. Engelberts W.E.Mz., te Bergschenhoek. — Nijeveen, B. R. Knottnerus, cand. te Oosterbierum. — Heer Hugowaard en Midwoud, H. Vermaas, te Hensbroek. — Joure c. a., F. Ch., Geerling, te Medemblik. — Dinther c. a., A. Steehouwer, O.-I. pred. met verlof. — Polsbrock, P. Bartstra, te Zegveld. — Zoutkamp, C. F. Bruins, te Nuis en Niebert. — Dussen, J. J. van de Grient, te Giesen-Oudkerk c. a. — Wittewierum c. a., R. Ruibing, te Odoorn. — Haaksbergen, W. Roobol, te Oostvoorne c. a.

BEDANKT: Assendelft, G. Lolcama, te Boskoop. — Hoogloon, J. Schouten, te St. Filipsland. — Barneveld, E. W. J. Posthumus Meijjes Jz., te Heinenoord. — Blokzijl, C. Spoelstra, te 's Gravenhage. — Anna Paulona, H. Vermaas Jr., te Hensbrock. — Dalfsen, G. Boerama, te Hollandscheveld. — Bierum, W. H. van Heuven, te Niekerk c. a.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 Sept. e. k., ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseeren aan

De Administratie van „De Heraut" Amsterdam.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Sept. 1898.

Advertentiën.

Vrijdagmorgen, 16 September, overleed in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Zuster en Tante,

Mejuffrouw JOHANNA ARNOLDA VAN HEELSUM,

in den ouderdom van 71 jaren.

Namens de familie,

Driebergen, F. VAN HEELSUM.
Ede, Wed. A. VAN DE WETERING—VAN HEELSUM.
Utrecht, Wed. H. G. VERBEEK—VAN HEELSUM.
Veenendaal, W. G. VAN DOLDER—VAN HEELSUM.
L. VAN DOLDER.

Utrecht, 16 September 1898.
Vleutenscheweg 104*bis*.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat.
No. 157.
AMSTERDAM.

Een degelijk meisje, 20 jaar, Christ. Geref., acte vrouwel. handwerken,

zoekt eene betrekking

in een klein beschaafd gezin, om de vrouw des huizes behulpzaam te zijn; hoog salaris geen vereischte. Brieven franco, letter J., Bureau *Heraut.*

De Vereeniging tot stichting eener Chr. School te Broek op de Akkerwoude, vermeldt met dankbaarheid de ontvangst der volgende giften:

Gift van Z. v. d. M. te Y. f 0.50; door H. F. Az. van Mej. C. L.—P. te f 3; gecoll. op het jaarf. der Chr. Jongel.-vereen te Garrelsweer f 6.20; ged. eener coll. te Ten Post f 5; van de Geref. Kerken A en B te Arnhem f 25.

Gecoll. en gev. in de coll. te Ee f 12; Dokkum B f 2.50; Tjum f 1; gev. in de Unie-coll. te Cubaard f 1; Oosterend f 0.50; Heerenveen f 5.

Deze verantwoording loopt tot 20 Sept.

Wie van de vrienden van het Chr. onderwijs is in staat en bereid om ons **verder te helpen?** Tot den bouw is besloten, die D. V. nog dit jaar zal plaats hebben.

Noodig moeten wij echter nog f 1000 ontvangen. Het Bestuur leeft in de hoop waar er tot den bouw besloten is, dat de ontbrekende som er nu **spoedig zal komen.** De Heere geve dat onze hope in dezen niet worde beschaamd.

Namens het Bestuur,
R. J. FEITSMA, *Secr.-Penn.*

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL VOORHEEN HÖVEKER & WORMSER,
GEVESTIGD TE AMSTERDAM.

Maatschappelijk Kapitaal f 510,000.-,
waarvan f 180,000.— geplaatst en volgestort.

COMMISSARISSEN:
W. HOVY, *Lid der Provinciale Staten van Noord-Holland.*
H. W. VAN MARLE, *Gep. Generaal-Majoor.*
C. W. H. VAN DER POST, *Consul-Generaal der Nederlanden, te Fauresmith (Oranje-Vrijstaat).*
J. TH. STAKENBURG, *te Amsterdam.*
E. G. WENTINK, *Lid der Provinciale Staten van Utrecht, te Schalkwijk.*

DIRECTIE:
J. A. WORMSER, Directeur.
J. A. WORMSER Jr., Adjunct-Directeur te Pretoria.
H. WORMSER, Adjunct-Directeur.

4½ pCt. Obligatie-Leening, groot f 50,000.-,
verdeeld in Obligatiën van f 100.— en f 500.—.

De ondergeteekenden berichten, dat zij **INSCHRIJVINGEN** te hunnen kantore zullen aannemen op voornoemde

500 4½ pCt. Obligatiën à f 100.—
of **100 4½ pCt. „ „ „ 500.—**
tot den koers van 100 pCt.,

op Woensdag 28 September 1898,
van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 uur.

PROSPECTUSSEN en INSCHRIJVINGSBILJETTEN zijn bij hen verkrijgbaar.

AMSTERDAM, 23 September 1898. **STAKENBURG, WESTHOFF & Co.**

P. VAN EIJK,
Firma JOHANNES KRAMER & Co
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN, diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS** Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** ½ pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Door Mij regeeren de koningen.

Inleiding op de plechtige ure des gebeds, ter gelegenheid van de aanvaarding der regeering,
HARE MAJESTEIT
Wilhelmina Helena Paulina Maria,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
J. H. FERINGA.
Prijs f 0.25.

Amsterdam.
Pretoria.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.
Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:
Mr. TH. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Dagen van Goede Boodschap.
I. In den Kerstnacht.
II. De Paaschmorgen (met Goeden Vrijdag).
III. Op den Pinksterdag (met Hemelvaartsdag).
IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs per deel. . . . . f 1.20 ingenaaid; f 1.75 gebonden.
Per stel van 4 deelen. . » 3.60 » » 5.60 »

Gomer voor den Sabbath. Meditatiën over en voor den Sabbath. Prijs ***f 1.90*** ingenaaid; ***f 2.40*** gebonden.

Tractaat van den Sabbath. Historische dogmatische studie, 1890. Prijs ***f 1.60*** ingenaaid; ***f 2.10*** gebonden.

Het werk van den Heiligen Geest. Drie deelen, ingenaaid ***f 7.50;*** gebonden in één band ***f 8.90.***

Honig uit den Rotssteen.
Deel I. ***f 1.50*** ing.; ***f 1.90*** geb. Deel II. ***f 1.75*** ing.; ***f 2.25*** geb.

Uit het Woord. Deelen I—IV. Prijs per deel ***f 1.75*** ingenaaid; ***f 2.25*** gebonden. Deel V en VI zijn ter perse.

Voor een Distel een Mirt. Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal. *Volksuitgave.* Prijs ingenaaid ***f 0.60;*** gebonden ***f 0.90.***

Verjaardagalbum, met motto's uit de werken van Dr. A. KUYPER. In prachtband ***f 1.90.***

VROUWEN UIT DE HEILIGE SCHRIFT en IN DE SCHADUWE DES DOODS, zijn tijdelijk uitverkocht.

De vleeschwording des Woords. Ingenaaid ***f 1.90;*** gebonden ***f 2.40.***

De twaalf Patriarchen. Bijbelsche karakterstudiën. Ingenaaid ***f 0.75;*** gebonden ***f 1.—.***

E Voto Dordraceno. Toelichting op den Heidelbergschen Catechismus, 4 deelen met register. Prijs ***f 25.***— ingenaaid; ***f 29.***— gebonden.

Encyclopædie der Heilige Godgeleerdheid.
Deel I. Inleidend deel. — Deel II. Algemeen deel. — Deel III. Bijzonder deel.
Prijs compleet: ingenaaid ***f 16.75;*** gebonden ***f 21.25.***

Amsterdam.
Pretoria.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:

Door den heer A. B. H. Funcke te de Lemmer f 6.50; door den heer Jan Udo te Zennewijnen f 27.50; door den heer H. v. d. Hoeven te Apeldoorn f 28.50.

Aan Collecten: (voor de Theol.faculteit.)
Van de Ger. Kerk te Oldebroek f 4.45; van idem te Ermelo f 9.79; van idem te Wezep f 7.43; van idem te Harderwijk f 12.65; van idem te Bennekom f 9.50; van idem te Axel A f 16.27; van idem te Axel B f 10, (halve coll.); van idem te Baflo f 9.61; van idem te Mildam f 2.83; van idem te Lippenhuizen f 2.90; van idem te Wolvega f 6.05; van idem te Donkerbroek f 3.67; van idem te Terwispel f 1.83; van idem te Oldeboorn f 2.56; van idem te Heerenveen f 16.07; van idem te Surhuizum en Augustinusga f 2.15; van idem te Buitenpost f 7.46½; van idem te Burum f 7.37½; van idem te Eestrum f 0.80; van idem te Gerkesklooster f 12.27½; van idem te Hollum A f 5.20; van idem B f 11.08½; van idem te Kooten f 0.87½; van idem te Oostermeer f 1.09; van idem te Twijzel f 1.02½; van idem te Westergeest f 3.64; van idem te Veenwoude f 1.72; van idem te Kollum B f 7, (halve coll.); van idem te Drogeham A f 4.05; van idem te Rottevalle f 1.76½; van idem te Ureterp f 1.51½; van idem te Oudega (Smallingerland) f 2.20; van idem te Drachten f 5.28; van idem te Amsterdam f 265.52½; van idem te Huizen f 3.80.

Aan Schenkingen:
Door den heer G. F. Taats te Rotterdem gecollecteerd in de Ger. kerk B f 50, van H. S. f 0.25, samen f 50.25; door Ds. U. Faber van N. N. te H. Friesland f 2.50; door Ds. Miedema van T. van den Bos te Wommels f 5.

Voor de Mediasche Faculteit:
Door den heer J. H. Slothouber f 5; van N. N. te Vlaardingen („oude schuld") 5; door den heer B. de Wit te Dordrecht uit de busjes f 14; door Ds. U. Faber f 5.50; door den heer J. van Rijnbach te Smilde f 5.80.

Voor het Studiefonds:
Door den heer G. F. Taats namens den kerkeraad der Ger. kerk te Rotterdam B van de Halfstuiversvereeniging f 100; door Ds. N. A. de Gaay Fortman van M. N. B. te Vlissingen f 6:

Voor het Hospitium:
Van een dienstmeisje f 5.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

Boek- en Courantdrukkerij:
DE ROEVER KRÖBER & BAKELS,
Amsterdam.